

V Praze dne 10. srpna 2020
Čj.: 909/20

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod

Návrh zákona se předkládá v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2020.

Podle předkladatele je důvodem zpracování návrhu zákona:

- potřeba reflektovat zejména intenzivní novelizaci insolvenčního práva, ke které došlo na úrovni národní a nadnárodní;
- zohlednit rekodifikaci soukromého práva v České republice a učinit další nezbytné úpravy reagující na vývoj právní úpravy v oblasti zaměstnanosti;
- aktualizace zákona č. 118/2000 Sb., a to tak, aby odpovídal terminologickému a koncepčnímu vývoji ostatních právních odvětví, a dosažení optimální ochrany zaměstnanců platebně neschopného zaměstnavatele včetně eliminace možného zneužití dané úpravy.

II. Připomínky a návrhy změn

Definice problému a popis cílového stavu

Definice problému se vztahuje k záležitostem současné právní úpravy:

„Současná právní úprava v oblasti uspokojování mzdových nároků zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele zejména neodpovídá vývoji a vybraným institutům insolvenčního práva a terminologii použité při rekodifikaci soukromého. Vyskytují se v ní nedostatky ZOchrZ, pokud jde o uspokojování mzdových nároků zaměstnanců nadnárodního zaměstnavatele a agenturních zaměstnanců, neboť nelegislativní textace ZOchrZ nejsou přesné, což způsobuje určité aplikační nejasnosti při aplikaci předmětného zákona v těchto situacích.“

Předkladatel však zmiňované nedostatky podrobněji nerozvádí, neuvádí žádné informace o počtu a rozsahu případů s uspokojováním mzdových nároků zaměstnanců nadnárodního zaměstnavatele a agenturních zaměstnanců.

Právní pohled na problematiku se odráží i v popisu cílového stavu: „Cílovým stavem je sjednocení právní úpravy a právní terminologií.“

Z pohledu Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (OZ RIA) je tento právní pohled nedostatečný a patří spíše do Důvodové zprávy.

Varianty řešení a jejich dopady

Předkladatel uvažuje pouze dvě varianty – ponechání současného stavu (I) a přijetí nové právní úpravy (II).

V Předkládací zprávě přitom uvádí osm nejdůležitějších navrhovaných změn:

- vymezení rozhodného období okamžikem oznámení zahájení insolvenčního řízení včetně explicitní úpravy rozhodného období také pro nadnárodního zaměstnavatele, a to od okamžiku oznámení zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku v evidenci cizozemských rozhodnutí,
- vymezení platební neschopnosti zaměstnavatele se sídlem v České republice dnem následujícím po dni, kdy bylo oznámeno zahájení insolvenčního řízení příslušným soudem v České republice,
- zakotvení definice splatnosti mzdového nároku zaměstnance pro účely uspokojování mzdových nároků zaměstnanců,
- provázání lhůty 5 měsíců a 15 dnů k podání žádosti o uspokojení mzdových nároků na kontaktním pracovišti Krajské pobočky Úřadu práce s okamžikem oznámení zahájení insolvenčního řízení a od tohoto okamžiku také určovat její počátek,
- uložení povinnosti osobě s dispozičním oprávněním, neboť tato se může s ohledem na průběh a vývoj insolvenčního řízení u soudu měnit, a proto je žádoucí, aby byla osoba s dispozičním oprávněním vyhodnocována s ohledem na stav insolvenčního řízení,
- zakotvení možnosti odečíst z přiznaného mzdového nároku tzv. kompenzaci poskytovanou podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zpřesnění povinnosti vrátit vyplacené mzdové nároky a
- zařazení mzdových nároků podle zákona upravujícího ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele mezi příjmy, na něž se použijí ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy (změna občanského soudního řádu).

Pro některé z výše uvedených změn byly bezpochyby zvažovány různé varianty, které však v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (ZZ RIA) nejsou vůbec zobrazeny. Charakteristika nákladů a přínosů variant je tautologická, např. je uvedeno, že přínos varianty II je spatřován v komplexní ucelené právní úpravě.

Přezkum účinnosti regulace

V ZZ RIA je specifikováno časové období pro přezkum 5 let a indikátory přezkumu: počet podaných žádostí a výše uspokojených (vyplacených) mzdových nároků, dále též počet (či spíše poměr) podaných odvolání, případně podnětů k přezkumu proti rozhodnutím o (ne)uspokojení dlužných mzdových nároků v porovnání se současnou situací.

Tato specifikace je konkrétním parametrem přezkumu. V analýze problému však chybí zhodnocení současného stavu a údaje k uvedeným indikátorům, proto přezkum nebude moci zhodnotit dopady navrhovaných opatření.

III. Shrnutí připomínek k závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace

Na základě posouzení ZZ RIA uplatňuje PK RIA následující doporučující připomínky:

- 1) doplnit konkrétní informace o dimenzi současných problémů (např. počet podaných žádostí, počet podaných odvolání) včetně odhadu ekonomických dopadů;
- 2) doplnit informaci o možných či diskutovaných variantách řešení včetně jejich potenciálních dopadů.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **na základě posouzení závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona, kterým se mění zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů doporučen vládě ke schválení za předpokladu zohlednění výše uvedených doporučujících připomínek.**

Vypracoval:

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise